

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

R ī g ā

31.08.2023

Nr. 23/9-1.3/7

Izglītojamo drošības noteikumi

Izdoti saskaņā ar Vispārējās izglītības likuma 10. panta trešās daļas 2. punktu un Ministru kabineta 2023. gada 22. augusta noteikumu Nr. 474 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos" 15. punktu

1. Izglītojamo drošības noteikumi Profesionālā vidusskolā "Victoria" (turpmāk – izglītības iestāde) nosaka:

- 1.1. drošību telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību (pielikums Nr.1);
- 1.2. ugunsdrošību un elektrodrošību (pielikums Nr.2);
- 1.3. pirmās palīdzības sniegšanu (pielikums Nr.3);
- 1.4. drošību mācību laikā un to starplaikos (pielikums Nr.4);
- 1.5. drošību izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos (pielikums Nr.5);
- 1.6. drošību attālināto mācību laikā (pielikums Nr.6);
- 1.7. rīcību situācijās, kuras iepriekš nevar paredzēt (piemēram, ja izcēlies ugunsgrēks, telpās jūtama gāzes smaka, plūdi, izglītības iestādei izteikti spridzināšanas draudi) (pielikums Nr.7);
- 1.8. ceļu satiksmes drošību (pielikums Nr.8);
- 1.9. drošību uz ūdens un ledus (pielikums Nr.9);
- 1.10. izglītojamo higiēnu un mācību darba higiēnu (pielikums Nr.10);
- 1.11. drošību, veicot praktiskos un laboratorijas darbus (pielikums Nr.11);
- 1.12. drošības noteikumus izglītības iestādes organizētajos pasākumos, tostarp ekskursijās un pārgājienos (pielikums Nr.12);
- 1.13. drošības noteikumus sporta sacensībās un nodarbībās (pielikums Nr.13);
- 1.14. pirmā palīdzība aroda negadījumos (pielikums Nr.14).

2. Noteikumi ir saistoši visiem izglītojamiem un izglītības iestādes darbiniekiem, kā arī izglītojamo vecākiem (likumiskajiem pārstāvjiem) saskaņā ar Izglītības likuma 58. panta 1. daļas 2. punktu, kas nosaka pienākumu ievērot izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumus, vispārējās uzvedības un ētikas normas.
Informācijai – papildus savos iekšējās kārtības noteikumos noteikt vecākiem pienākumu ievērot izglītojamo drošības noteikumus

3. Programmas direktori un pedagogi iepazīstina izglītojamos un vecākus ar noteikumiem un saņem apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.

4. Noteikumi ir pieejami izglītības iestādes tīmekļvietnē www.victoria.riseba.lv un Mykoob vietnē sadaļā "Faili".

5. Izglītojamiem un viņu vecākiem ir tiesības saņemt informāciju par mācību vides riska faktoriem, par preventīviem pasākumiem, lūgt palīdzību un skaidrojumu drošības jautājumu risināšanā, kā arī pienākums līdzdarboties ar izglītības iestādi, lai nodrošinātu bērna vislabāko interešu principa ievērošanu.

6. Izglītojamais ir atbildīgs par savu un citu personu drošību, veselību un dzīvību izglītības iestādē un tās organizētajos pasākumos.

7. Izglītojamam ir pienākums ievērot izglītības iestādes direktori, administrācijas, pedagoga, cita darbinieka norādījumus un rīkojumus, kas saistīti ar izglītojamo drošību un bērna vislabāko interešu principa ievērošanu.

8. Izglītojamam ir pienākums nekavējoties ziņot pedagogam vai administrācijai par jebkuru situāciju, kas var apdraudēt viņa vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, tai skaitā par ugunsgrēku, spridzināšanas draudiem, vardarbību, nelaimes gadījumu vai saslimušu cilvēku.

9. Par noteikumu neievērošanu personas saucama pie atbildības saskaņā ar izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumiem, tostarp ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteikto par izglītojamo atskaitīšanu no izglītības iestādes.

10. Noteikumu neievērošanas gadījumā administrācija piemēro šādus sodus:

10.1. mutisks aizrādījums izglītojamam, skaidrojoša saruna par drošības noteikumiem;

10.2. individuālas pārrunas ar izglītojamo, skaidrojoša saruna par drošības noteikumiem;

10.3. pārrunas ar vecākiem, izklāsts par konstatēto drošības pārkāpuma gadījumu un skaidrojoša saruna par drošības noteikumiem;

10.4. izglītības iestādes administrācijas pārrunas kopīgi ar iesaistīto pedagogu (darbinieku) un vecākiem par drošības pārkāpumu, turpmāko;

10.5. uzdevumu vai pienākumu uzlikšana izglītojamam, kas saistīti ar drošības noteikumu ievērošanu, preventīvu darbību veikšana;

10.6. nodarbības vai pasākuma neturpināšanas ar konkrēto izglītojamo un rīcība atbilstoši normatīvo aktu prasībām par rīcību gadījumos, kad izglītības iestādē vai tās organizētajos vai atbalstītajos pasākumos izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību;

11. Gadījumos, kad vecāki neievēro noteikumos noteikto un izglītības iestādes skaidroto bērnā labāko interešu nodrošināšanai, pedagogs vai cits iestādes darbinieks sniedz ziņojumu izglītības iestādes administrācijai. Iestāde sazinās ar vecākiem un skaidro noteikumos noteikto, pēc nepieciešamības iesaista valsts vai pašvaldību iestāžu atbildīgās amatpersonas vai darbiniekus.

12. Gadījumos, kad ir aizdomas par pielietoto fizisko vai emocionālo vardarbību, administratīvi vai krimināli sodāmiem pārkāpumiem pret izglītojamo, iestāde nekavējoties ziņo tiesībsargājošām iestādēm un sazinās ar vecākiem.

13. Šie drošības noteikumi stājas spēkā no 2023.gada 1.septembra.

Direktore

A. Dubinska

1. pielikums
Profesionālās vidusskolas “Victoria” 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 “Izglītojamo drošības noteikumi”

Drošība telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību

I. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, programmu direktoriem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
3. Noteikumi par drošību telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību, attiecas uz ķīmijas, fizikas, dizaina un datorikas kabinetiem. Noteikumi ir izlikti redzamā vietā attiecīgajos mācību kabinetos.

II. Drošības noteikumi dizaina studijās

4. Urbju, vītnģriežu u.c. darba instrumentu uzstādīšanu vai to nomaņu, izvēlētā darba apgriezienu un padeves uzstādīšanu veic, apstādinot darbgaldus.
5. Skaidu noņemšana no darba zonas atļauta tikai ar šim nolūkam paredzētiem palīglīdzekļiem, apstādinot darbagaldu.
6. Visas smagās detaļas, izņemot sevišķi smagās vai ar lieliem gabarītiem, kas iziet ārpus darbagalda zonas, droši nostiprināt (ar skrūvspīlēm, konduktoriem un citiem). Pieturēt tās ar rokām aizliegts.
7. Darba laikā nenovērst uzmanību ar blakus lietām (sarunām, viedierīcēm u.c.).
8. Samērot urbju vai citu darba instrumentu diametrus un apstrādājamo materiālu ar darbgalda apgriezieniem un padeves ātrumu.
9. Lietot aizsargbrilles pēc pedagogam norādījumiem.
10. Strādājot uz tecilas, atrasties ārpus rotējošā diska vertikālās plaknes.

III. Drošības noteikumi datorikas kabinetā

11. Kabinetā nedrīkst skriet, trokšņot, strauji pārvietot priekšmetus.
12. Rokas ir tīras un sausas, uzsākot mācību darbu.
13. Kabinetā nav atļauts ēst un dzert, datora tuvumā nedrīkst būt šķidrumi vai pārtikas produkti.
14. Nedrīkst aizsegt ierīces ventilācijas atveres vai novietot pie tām nepiederošus priekšmetus.
15. Aizliegts demontēt datoraprīkojumu.
16. Aizliegts izdzēst datorā instalēto programmatūru vai mainīt tās iestatījumus.
17. Ja kāda ierīce uzkarst vai sāk kūpēt, to nekavējoties izslēgt un ziņot pedagogam.
18. Interneta pieslēgumu drīkst izmantot tikai ar pedagoga atļauju (norādot, kādam nolūkam un kādas adreses tiks izmantotas).
19. Darbu beidzot, pareizi izslēdz datoru un sakārto darba vietu.

Direktore

A. Dubinska

2. pielikums
Profesionālās vidusskolas “Victoria” 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 “Izglītojamo drošības noteikumi”

Ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumi

1. Ugunsdrošības noteikumi

1.1. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka ugunsdrošu Profesionālās vidusskolas “Victoria” ēkas un piekritīgās teritorijas ekspluatāciju (ēkas adrese: Meža iela 3, Rīga, LV-1048; Durbes iela 4, Rīga, LV-1048), ugunsdrošības prasības un rīcību ugunsgrēka gadījumā.

2. Noteikumi izstrādāti saskaņā ar ārējo normatīvo aktu prasībām par ugunsdrošības noteikumu ievērošanu.

3. Izglītības iestādes ēka ir aprīkota ar ugunsdrošības signalizāciju, ugunsdzēšanas iekšējo ūdensvadu un sūkņu staciju, kā arī ar pulveru ugunsdzēšanas aparātiem, kuri izvietoti ēkas stāvos un atsevišķos mācību un darba kabinetos.

4. Izglītības iestādes ēkai ir izstrādāti un apstiprināti evakuācijas plāni ugunsgrēka izcelšanās gadījumā, to grafiskie zīmējumi izvietoti katrā no ēkas stāviem. Visi evakuācijas ceļi tiek uzturēti atbilstoši Ministru kabineta noteiktajām ugunsdrošības prasībām, avārijas izejas apgādātas ar speciālām slēdzenēm, kuras vajadzības gadījumā var atvērt bez atslēgas palīdzības.

5. Ēkai ir ugunsdrošs pārklājums saskaņā būvniecības normatīvo aktu prasībām.

6. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti ugunsdrošības un elektrodrošības jautājumos. Programmu direktori iepazīstina izglītojamos ar noteikumiem un saņem apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.

1.2. Ugunsdrošības ievērošanas nosacījumi

7. Par ugunsdrošības noteikumu ievērošanu iestādē atbild izglītības iestādes saimniecības daļa vadītājs. Noteikumu praktiskai izpildei ir norīkota atbildīgā persona (turpmāk – atbildīgais par ugunsdrošību).

8. Atbildīgā par ugunsdrošību objektā pienākumos ietilpst:

8.1. organizēt darbu iestādes ugunsdrošībā;

8.2. veikt ugunsdrošības instruktāžas, palīdzot programmas direktoriem iepazīstināt izglītojamos ar ugunsdrošības prasībām;

8.3. nodrošināt ugunsdrošības signalizācijas, ugunsdzēšanas iekšējā ūdensvada un sūkņa stacijas darbību, organizēt savlaicīgu bojājumu novēršanu un nepieciešamības gadījumā nodrošināt to nomaiņu;

8.4. nodrošināt ugunsdzēšanas aparātu savlaicīgu pārbaudi un atjaunošanu;

8.5. nodrošināt Valsts ugunsdrošības uzraudzības dienesta inspektora noteikto ugunsdrošības pasākumu izpildi.

9. Izglītības iestādes izglītojamo pienākumi ugunsdrošībā ir šādi:

9.1. apgūt un ievērot noteiktās ugunsdrošības prasības;

9.2. uzturēt kārtībā savu mācību vietu;

9.3. nepieļaut darbības, kas varētu izraisīt ugunsgrēku;

9.4. izmantot tikai tās elektroiekārtas, kuras ir paredzētas mācību pienākumu veikšanai un ir lietošanas kārtībā, ievērot to lietošanas noteikumus;

9.5. mācēt pielietot esošos ugunsdzēšanas līdzekļus un inventāru;

9.6. izceļoties ugunsgrēkam, nekavējoties ziņot pedagogam, izglītības iestādes administrācijai vai ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālr. 112;

10. Aizliegts smēķēt izglītības iestādes (tostarp sporta zāles u.c.) telpās un izglītības iestādes lietošanā esošajās teritorijās.

11. Iestādes ēkas telpu un tai pieguļošās teritorijas uzturēšana ugunsdrošā kārtībā paredz šādus aizliegumus:

11.1. izmantot nestandarda sildierīces un citas elektroierīces;

11.2. elektroietaisēs izmantot nestandarda drošinātājus un to kūstošos ieliktnus, un citas nestandarda detaļas;

11.3. atstāt bez uzraudzības ieslēgtas elektroiekārtas;

11.4. ekspluatēt bojātu elektroiekārtu, izmantot vadus un kabeļus ar bojātu izolāciju;

11.5. aizkraut avārijas izejas, ceļus un pieejas ugunsdzēšanas līdzekļiem;

11.6. veikt izmaiņas telpu plānojumā un funkcionālajā izmantojumā, kas neatbilst ugunsdrošības prasībām;

11.7. izmantot tehniskos stāvus (bēniņus un pagrabtelpas), kāpņu telpas un rezerves izejas materiālu un priekšmetu uzglabāšanai, neuzturēties šajā telpās;

11.8. izmantot apgaismes ierīces vai dekoratīvos priekšmetus ar atklātu uguni,

11.9. ienest un uzglabāt, kā arī telpu uzkopšanai izmantot viegli uzliesmojošus šķidrumus un degošus šķidrumus;

11.10. mācību kabinetos dedzināt brīnumsvecītes, vaska vai stearīna sveces bez pedagogu klātbūtnes. Aizliegts rotāt egli ar viegli uzliesmojošām rotaļlietām un vati.

12. Iestādes ēkas pagalmiem un pieguļošai teritorija ir sakārtota un regulāri tiek veikta tās uzkopšana no dažādiem materiāliem, atkritumiem un gružiem. Teritorijā aizliegts kurināt ugunskurus, dedzināt atkritumus, pērno zāli un veikt citas darbības ar atklātu uguni.

13. Papildus nosacījumi ugunsdrošībai izglītības iestādē saskaņā ar Ministru kabineta regulējumu par ugunsdrošību.

- 13.1. izglītības iestādes telpās, izņemot laboratoriju, aizliegts glabāt uzliesmojošus šķidrumus, kā arī lietot atklātu uguni;
- 13.2. dežurējošajam darbiniekam ir aktuāla informācija par izglītības iestādē pa nakti paliekošo cilvēku skaitu un viņu izvietojumu;
- 13.3. strādāt laboratorijā ar bīstamām vielām, elektroierīcēm un sildierīcēm atļauts tikai pedagoga vai laboranta vadībā;
- 13.4. darbus, kuru laikā iespējama degtspējīgu tvaiku vai gāzu izdalīšanās, veic ventilējamos skapjos;
- 13.5. izglītības iestāžu laboratorijās un noliktavās bīstamās vielas uzglabā aizslēdzamos skapjos. Šo skapju atslēgas atrodas pie pedagoziem vai laborantiem;
- 13.6. mācību darbnīcās pēc katras nodarbības aizvāc degtspējīgus atkritumus un slaukāmos materiālus.
- 13.7. pedagogs pēc nodarbībām apskata telpas un atvieno elektroierīces.

1.3. Ugunsdrošības līdzekļi

14. Ugunsdzēsības inventārs un ugunsdzēšanas aparāti tiek glabāti šim nolūkam sagatavotās, redzamās un viegli pieejamās vietās (gaiteņos, pie iekšējiem ugunsdzēšanas ūdensvada krāniem, lielākās mācību telpās), atbilstoši tehniskās ekspluatācijas noteikumiem. Šīs vietas apzīmē ar norādījuma zīmēm. Uz ugunsdzēsības aparāta korpusa ir informatīva uzlīme, kurā norādīts aparāta tips, pildījuma veids, aparāta uzdevums, iedarbības kārtība, derīguma termiņš u.c.
15. Tieki nodrošināta netraucēta pieklūšana pie ugunsdrošības līdzekļiem.
16. Ugunsdrošības līdzekļi tiek uzturēti lietošanas kārtībā. Obligāti nodrošina to nomaiņu vai remontu bojājumu gadījumā. Ugunsdzēšamos aparātus drīkst pārbaudīt, uzpildīt un remontēt tikai licencētos uzņēmumos.
17. Aukstajā gadalaikā neapkuriņātajās telpās un teritorijā novieto ugunsdzēšamos aparātus, kuru ekspluatācijas noteikumi pieļauj to ekspluatāciju jebkurā gadalaikā.
18. Aizliegts izmantot ugunsdzēšanas līdzekļus citiem nolūkiem.
19. Pielietojot ugunsdzēšamo aparātu liesmas noslāpēšanai, aizliegts aparāta sprauslu (smidzinātāju) vērst virzienā, kur atrodas cilvēki.
20. Aizliegts ar ķīmiskajiem un putu aparātiem dzēst elektroiekārtas, par kurām nav zināms, vai tās atrodas zem sprieguma.

1.4. Rīcība ugunsgrēka izcelšanās gadījumā

21. Ja izcēlies ugunsgrēks, izglītojamais ziņo jebkuram iestādes darbiniekam vai pieaugušajam vai Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālr. 112, nosaucot precīzu objekta adresi, ugunsgrēka izcelšanās vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru, pārtraucot cilvēku ieklūšanu objektā.
22. Par ugunsgrēka izcelšanos iestādē paziņo ar evakuācijas signalizāciju.

23. Ugunsgrēka izcelšanās gadījumā visi dodas ārā no izglītības iestādes vai tai piekritīgajām telpām. Nekavējoties tiek veikta izglītojamo evakuācija no ugunsgrēka zonas, organizēta materiālo vērtību evakuācija un aizsardzība. Izglītības iestādes darbinieki, novērtējot apstākļus savai un citu ugunsdrošībai, ugunsgrēka izcelšanās brīdī ir tiesīgi veikt ugunsgrēka dzēšanu ar visiem iespējamiem līdzekļiem, līdz brīdim, kad to pārņem Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki.

24. Iestādes administrācija un atbildīgais par ugunsdrošību iespēju robežās veic šādas darbības, lai novērstu ugunsgrēka izplatīšanos:

24.1. organizē elektroenerģijas atslēgšanu;

24.2. norīko darbiniekus ugunsdzēsības dienesta sagaidīšanai, lai norādītu ūsāko ceļu līdz ugunsgrēka izcelšanās vietai un iekšējā ugunsdzēsības ūdens sistēmas krāniem;

24.3. brīdina cilvēkus, kuri piedalās ugunsgrēka dzēšanā, par iespējamām traumām (ēku konstrukciju iebrukšana, elektriskās strāvas iedarbība, saindēšanās, apdegumi);

24.4. organizējot cilvēku evakuāciju, dara visu, lai novērstu iespējamo panikas izcelšanos. Evakuācijas kārtību nosaka atkarībā no ugunsgrēka izcelšanās vietas un avārijas izeju izvietojuma. Primāri tiek evakuēti visi izglītojamie;

24.5. organizē telpu pārbaudi, vai nav palikuši cilvēki, kuri piedalījās ugunsgrēka dzēšanas darbos un evakuācijas pasākumā;

24.6. pēc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieku ierašanās objektā, persona, kura organizēja primāros ugunsdzēšanas pasākumus, informē glābšanas dienestu par ugunsgrēka izcelsmes vietu, uguns izplatīšanos virzienu, objekta specifiskajām īpatnībām (augstas temperatūras, degšanas produktu un ūdens bīstamo iedarbību uz aparatūru, dokumentiem u.c.) un tālāk darbojas ugunsgrēka dzēšanas un glābšanas darbu vadītāja vadībā, un rīkojas pēc viņa norādījumiem.

25. Pedagojiem ugunsgrēka dzēšanas laikā ir pienākums:

25.1. ja nepieciešams, savu iespēju robežās piedalīties cilvēku un materiālo vērtību evakuācijā;

25.2. pildīt administrācijas rīkojumus, kuri vada glābšanas darbus līdz brīdim, kad ierodas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki;

25.3. ievērot Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieku norādījumus.

26. Glābjoties pašam vai glābjot kādu no stipri piedūmotas telpas, elpošanai izmantot samitrinātu kabatas lakatiņu vai virzīties rāpus, turot galvu pēc iespējas zemāk, kur vēl ir saglabājies elpošanai derīgs gaiss.

27. Vajadzības gadījumā izsauc uz objektu neatliekamās medicīniskās palīdzības un avārijas dienestus.

28. Nekavējoties informē izglītības iestādes dibinātāju.

29. Ugunsdzēsības un glābšanas dienestus izsauc arī tādā gadījumā, ja aizdegšanās novērsta pašu spēkiem, jo gruzdēšanas perēklis var palikt apslēptās

vietās, un pēc laika ugunsgrēks var atkārtoti izcelties jau lielākos apmēros.

30. Gadījumos, ja pārkāpti ugunsdrošības noteikumi, izglītības iestādes darbinieku vainojamas rīcības dēļ, vainīgais tiek saukts pie atbildības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

2. Elektrodrošības noteikumi

31. Elektrodrošības noteikumi Profesionālajā vidusskolā “Victoria” nosaka darba drošības prasības par vispārīgiem elektrodrošības jautājumiem, strādājot ar elektroiekārtām (turpmāk – elektrodrošības noteikumi).

32. Atbildīgs par šo noteikumu prasību nodrošināšanu izglītības iestādē ir izglītības iestādes saimniecības daļas vadītājs. Noteikumu praktiskai izpildei ir norīkota atbildīgā persona (turpmāk – atbildīgais par elektrodrošību).

33. Strādājot ar elektroiekārtām, nepieciešams zināt:

33.1. elektrodrošības, darba drošības vispārīgās prasības;

33.2. elektriskās strāvas iedarbības veidus un iedarbību ietekmējošos faktorus;

33.3. mācībās nepieciešamo elektroiekārtu drošas lietošanas metodes;

33.4. elektroiekārtu ugunsdrošības prasības.

34. Elektriskās strāvas bīstamie un kaitīgie faktori ir elektriskās strāvas trieciens un apdegumi.

35. Bīstamību var palielināt sekojoši apkārtējās vides faktori:

35.1. strāvu vadošas grīdas (metāla, zemes, dzelzsbetona, flīžu, ķieģeļu);

35.2. nepietiekams mācību darba vietas apgaismojums;

35.3. elektrostatiskie lauki;

35.4. darbinieka fiziska pārslodze un slikts veselības stāvoklis.

36. Kolektīvie aizsardzības līdzekļi ir:

36.1. brīdinošu zīmju un plakātu izvietošana;

36.2. pietiekams mācību darba vietas apgaismojums;

36.3. elektrodrošības instruktāžas.

37. Pirms mācību uzsākšanas vizuāli pārbaudīt darba veikšanai nepieciešamo elektroiekārtu vadu izolāciju, kontaktu savienojumu un slēdžu tehnisko stāvokli.

38. Ieslēgt mācībām nepieciešamās elektroiekārtas un pārliecināties par to atbilstošu darbību.

39. Nedrīkst uzsākt darbu, ja konstatēti elektroiekārtu korpusu, vadu izolācijas, kontaktu savienojumu, slēdžu un citi bojājumi.

40. Par atklātajām neatbilstībām ziņo pedagogam vai administrācijai, lai novērstu bojājumus.

41. Strādājot ar elektroiekārtām, nodrošināt, ka elektroiekārtu vadī, savienojumi, kabeli, kontakti netiek iespiesti (logu, durvju ailēs), saspести vai kā citādi deformēti (starp vai zem inventāra, ar citiem priekšmetiem).

42. Nepieļaut elektrisko iekārtu vadu un kabeļu savīšanos, mezglu veidošanos. Aizliegts izmantot bojātas rozetes, nestandarda elektriskās ierīces, atstāt zem sprieguma elektriskos vadus ar neizolētiem galiem, aizliegts veikt citas darbības, kas var radīt elektrodrošības draudus.

43. Aizliegts veikt elektroiekārtu remontdarbus (arī apgaismes ķermēnu spuldžu nomaiņu bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku).

44. Aizliegts izmantot elektroiekārtas, kas nav paredzētas darba veikšanai (ūdenssildītājus, elektriskās ūdens sildīšanas spirāles, paštaisītus apgaismes ķermērus u.c.) bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku.

45. Aizliegts ar slapjām rokām ieslēgt un strādāt ar elektroiekārtām.

46. Uz elektroiekārtu korpusiem nenovieto vāzes, puķu podus, krūzes un citus priekšmetus.

47. Beidzot darbu, izslēgt elektroiekārtas un sakārtot mācību vietu.

48. Pēkšņas elektroenerģijas padeves pārtraukuma gadījumos pārtraukt darbu, izslēgt elektroiekārtas un noskaidrot elektroenerģijas padeves atslēgšanas iemeslu.

49. Elektroiekārtu bojājumu gadījumos (dzirksteļošana, dūmu vai liesmas parādīšanās, deguma smaka u.c.) atslēgt iekārtu no tīkla, ziņot izglītības iestādes vadībai, un pārtraukt darbu līdz bojājumu novēršanai.

Direktore

A. Dubinska

3. pielikums
Profesionālās vidusskolas "Victoria" 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 "Izglītojamo drošības noteikumi"

Pirmās palīdzības sniegšana izglītības iestādē

I. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā tiek nodrošināta pirmās palīdzības sniegšana izglītības iestādē.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, programmas direktoriem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
3. Izglītojamā vecākus informē par negadījumu pēc tam, kad veikti pirmās palīdzības sniegšanas pasākumi.

II. Rīcība situācijā, ja noticis nelaimes gadījums

4. Ja noticis nelaimes gadījums ar izglītojamo, noskaidrot, kas noticis, novērtēt situāciju.
5. Pamanīt un lūgt palīdzību, lai novērstu briesmas, kas apdraud gan pašu, gan cietušo (piemēram, nodzēst liesmas, atslēgt elektrību, apturēt asiņošanu).
6. Mierināt cietušo, nepamest cietušo vienu, aizsūtīt uzticamu cilvēku pēc palīdzības.
7. Rīkoties mierīgi un atbilstoši ievainojumam vai citam veselības traucējumam.
8. Nekavējoties izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību.

III. Pirmā palīdzība asiņošanas gadījumos

9. Sniedzot pirmo palīdzību ievēro šādus noteikumus:
  - 9.1. brūci nedrīkst mazgāt ar ūdeni vai ar jebkādiem ārstniecības līdzekļiem;
  - 9.2. apkaisīt ar pulveri un apziest ar ziedēm, jo tas traucē brūces sadzīšanai;
  - 9.3. nedrīkst no brūces noslaucīt smiltis, zemi un tml.,
  - 9.4. nedrīkst brūci notīrīt no sarecējušām asinīm, jo var sākties asiņošana.
10. Asiņošanas gadījumos uzliek spiedošu pārsēju. Nedrīkst pie brūces pieskarties ar rokām, lai nepieļautu brūcē infekciju, neizņemt pašrocīgi svešķermenī.

IV. Pirmā palīdzība apdegumu gadījumā

11. Nedrīkst ar rokām aizskart apdegušo vietu, kā arī apziest to ar ziedēm, eļļām, vazelīnu vai citām vielām.
12. Apdeguma vietu apsiem ar sterilizētu materiālu. Nekavējoties izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību.
13. Apdegumi, kas radušies stipru skābju iedarbībā, nekavējoties 10-15 minūtes rūpīgi mazgā ar tekošu ūdens strūklu no krāna vai no ūdenstrauka.
14. Apdeguma gadījumā dod dzert daudz silta ūdens.

V. Pirmā palīdzība apsaldējumu gadījumos

15. Apsaldēto ķermeņa daļu var ieberzēt ar sausiem siltiem cimdiem.
16. Telpās, apsaldēto ķermeņa daļu, var iegremdēt traukā ar ūdeni sasildītu līdz istabas temperatūrai. Pakāpeniski šo ūdeni papildina ar siltāku, paaugstinot ūdens temperatūru līdz 37 grādiem.
17. Cietušajam dod dzert karstu tēju.

VI. Pirmā palīdzība cietušajam no elektriskās strāvas

18. Novērtē situāciju, cenšoties pārtraukt strāvas iedarbību. To var izdarīt, atslēdzot elektību, izslēdzot drošinātājus, motoru vai tml.
19. Kad cietušais ir atvienots no saskarsmes no strāvas iedarbības, mēģina ar viņu sazināties, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību.

VII. Saindēšanās ar gāzi

20. Saindēšanās notiek ilgstoši ieelpojot gāzi.
21. Cietušo nekavējoties nogādāt svaigā gaisā, novietot uz muguras, atpogāt apģērbu un izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību.

VIII. Pirmā palīdzība ģīboņa gadījumā

22. Ja cietušais ir ģībšanas stadijā (reibonis, slikta dūša, spiediens pakrūtē, gaisa trūkums, redzes aptumšošanās), viņu nogulda un dod ostīt ožamajā spirtā samērcētu vates piciņu. Līdzīgi rīkoties arī gadījumos, ja cietušais ir paģībis. Pēc atgūšanās dot dzert aukstu ūdeni.

IX. Pirmā palīdzība lūzumu, izmežģījumu un sasitumu gadījumos

23. Lūzumu un izmežģījumu gadījumos pirmās palīdzības galvenais uzdevums ir nodrošināt slimajai ķermeņa daļai ērtu un mierīgu stāvokli, to padarot nekustīgu.

24. Ja cietušais ir tikai sasitums, bet nekas nav lauzts vai izmežgīts, sasituma vietai pieliek aukstumu. Nepieciešamības gadījumā doties pie ārsta.

X. Saišu sastiepums

25. Pirmās pazīmes ir asas sāpes locītavā un uztūkums.

26. Uztūkušai vietai pieliek aukstu priekšmetu, stingri nosaitējot un nekustinot to.

XI. Rīcība gadījumos, kad konstatēts būtisks veselības apdraudējums

27. Ja cietušais smok, stipri asiņo, konstatēti lauzti kauli, sūdzas par stiprām sāpēm, atrodas bezsamaņā, guvis elektrotraumu vai plašus apdegumus, vai kā citādi ir aizdomas par nopietnām veselības problēmām, izglītojamais vai viņam tuvumā esošs cits izglītojamais veic šādas darbības:

27.1. nekavējoties paziņo par faktu pedagogam vai administrācijai;

27.2. pārtrauc dzīvībai bīstamu faktoru iedarbību;

27.3. ja pieaugušais vai izglītojamais ir apmācīts pirmās palīdzības sniegšanā, iznes cietušo no bīstamās zonas (ja iespējams), norobežo negadījuma vietu;

27.4. pieaugušais izsauc neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu (tālr. 113).

28. Ņemot vērā izglītības iestādes darbinieku zināšanu līmeni pirmās palīdzības sniegšanās un iespējas konkrētajā gadījumā, negadījuma vietā veicama „ABC shēma”, kas ir neatliekamās rīcības plāns cietušā stāvokļa novērtēšanai, dzīvības glābšanai un uzturēšanai, pārbaudot un veicot šādas darbības:

28.1. samaņā esošam cilvēkam, kurš spēj orientēties laikā, telpā atbild uz jautājumiem, reaģē uz kairinājumu, atbrīvo elpošanas ceļus - degunu, mutes dobumu, rīkli, balseni un elpvadu no svešķermeniem;

28.2. bezsamaņā esošu cilvēku novieto uz muguras, nepieciešamības gadījumā iztīra mutes dobumu, lai novērstu elpceļu nosprostošanos ar mēli, pielieto dzīvību glābjošu satvērienu (vienas rokas plaukstu novieto uz pieres, otras rokas plaukstu novietot uz apakšzokļa, vienlaicīgi atgāž galvu un izceļ apakšzokli);

28.3. bezsamaņā esošam cilvēkam pārbauda vai viņš elpo, noliecoties pie cietušā, konstatē, vai jūt gaisa plūsmu no elpceļiem uz sava vaiga);

28.4. ja cietušais ir bezsamaņā, bet elpo, tad, lai novērstu mēles aizkrišanu, cietušo novieto uz sāna;

28.5. ja cietušais ir bezsamaņā, bet neelpo arī pēc elpceļu atbrīvošanas, tad nekavējoties veic mākslīgo elpināšanu. Pēc divām savām izelpām pārbauda pulsu uz miega artērijas. Un, ja tas ir sataustāms, tad elpināšanu turpina 10-12 reizes minūtē, pēc katras minūtes pārbaudot pulsu;

28.6. ja pēc divām mākslīgām ieelpām uz miega artērijas nav pulsa, tiek veikta sirds masāža (ar vienas rokas rādītājpirkstu sameklē vietu, kur savienojas ribu loki,

uz krūšu kaula, virzienā uz ķermeņa augšdaļu novieto pirmās plaukstas pamatni, tai virsū novieto otru plaukstu, lai pirksti neskartos pie krūšu kurvja);

28.7. veicot sirds masāžu, tiek veikts ass plaukstas pamatnes spiediens, spēcīgs, īslaicīgs, lai krūšu kurvis tiktus saspiests 4-5 centimetri ar frekvenci 80 reizes minūtē.

29. Veicot sirds-plaušu atdzīvināšanu, ievēro šādu procedūru:

29.1. pēc sirds masāžas 15 reizēm veic 2 mākslīgās elpināšanas;

29.2. pēc katriem 4 elpināšanas un sirds masāžas cikliem kontrolē pulsu uz miega artērijas;

29.3. ja pulsa nav, turpina sirds-plaušu atdzīvināšanu;

29.4. ja pulss ir, kontrolē elpošanu, ja nepieciešams turpina tikai elpināšanu 10-12 reizes minūtē;

29.5. ja atjaunojas elpošana, cietušo novieto stabilā sānu guļā.

30. Dzīvībai bīstamas asiņošanas gadījumā palīdzība cietušajam tiek sniegta guļus stāvoklī.

31. Asiņošanu aptur pietiekoši stipri, uzspiežot asiņojošajai vietai, lai ap asinsvadu esošie audi nospiež asinsvadu, uzliekot spiedošu pārsēju, taču izvairoties no žņauga lietošanas.

XII. Pirmās palīdzības sniegšanas aptieciņa

32. Aptieciņa satur šādus priekšmetus:

32.1. vienreizējas lietošanas cimdi, ko pielieto, lai pasargātu no inficēšanās ar infekcijām;

32.2. saspraužamās adatas, ko pielieto liela izmēra pārsēja nostiprināšanai;

32.3. šķēres, ko izmanto cietušā apģērba pārgriešanai, lai piekļūtu traumētai ķermeņa apdeguma vai asiņojošai brūcei un pārsienamā materiāla griešanai;

32.4. mākslīgās elpināšanas maskas vārstulis. Vārstuli pielieto, to novietojot pret savu muti un laižot tam cauri savas izelpas gaisu;

32.5. trīsstūrveida plāksteris, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;

32.6. leikoplasts, ko pielieto pārsēja nostiprināšanai;

32.7. brūču plāksteris, ko pielieto nelielu brūču pārsiešanai;

32.8. tīklveida pārsējs, ko pielieto pārsiešanas kompreses nostiprināšanai uz brūces;

32.9. spiedošā pārsiešanas pakete, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;

32.10. marles saites, ko pielieto brūču pārsiešanai. Pārsienot lielāku brūci, iepriekš to pārsedz ar pārsiešanas kompresi.

Direktore

A. Dubinska

4. pielikums
Profesionālās vidusskolas “Victoria” 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 “Izglītojamo drošības noteikumi”

Par drošību mācību laikā un to pārtraukumos

I. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai mācību laikā un to pārtraukumos.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, programmu direktoriem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus.

II. Drošības prasības mācību stundu laikā

4. Nodarbību laikā ievērot disciplīnu un netraucēt darbu pedagogam un citiem izglītojamiem.
5. Uzturēt tīrību un kārtību mācību kabinetos un koplietošanas telpās. Nebojāt inventāru un mācību palīglīdzekļus. Neaiztikt un nepārvietot ēkā esošos ugunsdzēsības līdzekļus.
6. Konstatējot bojājumus krēsliem, informēt par to pedagogu, un novietot tos tādā veidā, lai uz tiem nevarētu nejauši apsēsties citi izglītojamie. Nesēdēt uz bojātiem krēsliem.
7. Pa mācību vai koplietošanas telpām, pārvietojoties starp soliem, ievērot piesardzību, neskriet un neveikt straujas kustības. Būt īpaši uzmanīgiem, pārvietojoties pa kāpnēm un vietās kur griestu augstums ir zemāks nekā parasti.
8. Mācību darbā, izmantojot biroja tehniku (projektors, kodoskops, kopētājs u.c.), pirms tam iepazīties ar to lietošanas (ekspluatācijas, darba drošības) instrukcijām un rīkoties atbilstoši to prasībām. Darboties tikai ar pedagoga atļauju.
9. Bez pedagoga atļaujas neatvērt logus, lai vēdinātu telpu. Ja logi ir atvērti, aizliegts sēdēt vai stāvēt uz palodzēm, liekties ārā pa logu.
10. Negaisa, stipra vēja laikā aizvērt kabinetu logus, lai pasargātu sevi no savainošanās ar plīstošiem stikliem (to lauskām) to iespējamās izsišanās gadījumā.
11. Nekāpt uz galdiem, grāmatu kaudzēm, uz galda uzliktiem krēsliem u.tml.
12. Ja konstatēs, ka ir滑denas, slapjas koplietošanas telpu (gaiteņi u.tml.) grīdas, nekavējoties par to ziņot pedagogam vai ēkas tehniskajiem darbiniekiem.

13. Praktisko nodarbību laikā:

- 13.1. darbu sākt tikai pēc pedagoga uzdevuma noklausīšanās un instruktāžas darba aizsardzībā;
- 13.2. izpildīt visus pedagoga norādījumus;
- 13.3. neveikt darbības, kuras var izraisīt nelaimes gadījumu;
- 13.4. neskaidrību, šaubu gadījumā par uzdotā uzdevuma drošu izpildi vērsties pie pedagoga.

14. Pēkšņas saslimšanas gadījumā vai gadījumos, kad ir slikta pašsajūta, un tas var izraisīt nelaimes gadījumu, informēt par to pedagogu un neuzsākt praktisko nodarbību.

III. Uzvedības noteikumi mācību laikā

15. Ienākot auditorijā, sagatavot savu mācību darba vietu pirms stundas sākuma. Uz galda nolikt nepieciešamos mācību materiālus.

16. Izglītojamais aizpilda elektronisko mācību platformu atbilstoši pedagoga norādījumiem, veicot nepieciešamos ierakstus, izpildot mājasdarbus un esot gatavam mācību stundai.

17. Nedrīkst kavēt stundas bez attaisnojuma. Kavējumi nav iemesls neizpildītiem mājasdarbiem. Kavējumu gadījumā Izglītojamais patstāvīgi pilda mājasdarbus ar kursabiedru palīdzību vai konsultāciju nodarbībās ar pedagogu.

18. Mācību stundu laikā izglītojamam nedrīkst iziet no auditorijas bez pedagoga atlaujas, mainīt izglītības iestādes solus, skaļi runāt, trokšnot, traucēt vadīt mācību stundu.

19. Mācību stundas laikā izglītojamie uzmanīgi klausās pedagoga skaidrojumos un kursabiedru atbildēs. Nedrīkst novērsties pašam un novērst uzmanību kursabiedriem.

20. Pēc jaunas tēmas materiāla paskaidrošanas, izglītojamais var uzzot jautājumu, ja viņš kaut ko nav sapratis paskaidrojuma laikā.

21. Praktisko un tehnisko stundu laikā katrs izglītojamais, pildot uzdevumus, ievēro drošības noteikumus.

22. Kontroldarbu laikā un patstāvīgo darbu laikā katrs izglītojamais risina tos patstāvīgi. Citu izglītojamo palīdzība ir aizliegta. Atļauts lietot tikai tos materiālus, kurus ir noteicis pedagogs. Gadījumā, ja šie noteikumi tiek pārkāpti, pedagogam ir tiesības atņemt izglītojamam darbu un novērtēt tikai to darbu, kuru izglītojamais ir pildījis patstāvīgi.

23. Izglītojamiem aizliegts stundu laikā lietot viedierīces, ja to nav atļāvis pedagogs mācību uzdevuma veikšanai.

24. Stundu laikā aizliegts ēst, košlāt košlājamās gumijas, darīt citas darbības, kas saistītas ar pārtikas patēriņu.

25. Kavējumu gadījumā izglītojamais uzrāda medicīnisko izziņu, likumiskā pārstāvja iesniegumu u.tml. skolas administrācijai saskaņā ar izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumiem.

26. Mācību dienas laikā izglītojamais var aiziet no izglītības iestādes, ja viņam ir medicīniskā izziņa, zīme no programmas direktora, vecāka vai administrācijas.

27.

IV. Drošības prasības mācību nodarbību pārtraukumos

28. Pārtraukums starp mācību stundām ir noteikts, lai atpūstos, sarunātos ar izglītības iestādes izglītojamiem, laiks kas ir noteikts, lai pārvietotos uz nākošo auditoriju atbilstoši stundu sarakstam.

29. Izglītojamiem nav paredzēts atrasties mācību auditorijās, sporta zālē, dizaina studijās / darbnīcās bez pedagogiem vai attiecīgas atlaujas.

30. Ir aizliegts skriet pa izglītības iestādes gaiteņiem un kāpnēm, grūstīt citus izglītojamos, drūzmēties kāpnes un kāpņu laukumos, mest dažādus priekšmetus kursabiedriem, kliegt, trokšņot, lietot nepiekļājīgus vārdus.

31. Kāpjot pa kāpnēm, atrasties kreisajā pusē.

32. Aizliegts pulcēties tualetēs, bojāt izglītības iestādes inventārus, kā arī bojāt sanitāro tehniku.

33. Aizliegts pārtraukumos patvalīgi vērt vaļā logus un sēdēt uz palodzēm. Auditorijas un koridoru izvēdināšanai izmanto logu.

34. Visiem izglītojamiem ir pienākums klausīt izglītības iestādes administrācijas un pedagogo norādījumus.

35. Izglītojamiem ir pienākums ievērot drošības prasības, kas attiecas uz izglītības iestādes telpu un teritoriju lietošanu, tai skaitā:

35.1. neiejet un neuzturēties izglītības iestādes telpās un teritorijā bez atlaujas vai nepieciešamības;

35.2. neiejet un neuzturēties izglītības iestādes telpās un teritorijā, kur ir norādīts, ka tas ir aizliegts vai bīstami;

35.3. neizmantot izglītības iestādes telpu un teritoriju citiem mērķiem, kas nav saistīti ar izglītības procesu vai pasākumiem;

35.4. nebojāt un neapgrūtināt izglītības iestādes telpu un teritoriju, tai skaitā neveikt grafiti, neatstāt atkritumus, nelauzt augus;

35.5. neizmantot izglītības iestādes telpu un teritoriju kā vietu, kur veikt fiziskas vai verbālas vardarbības aktus pret sevi vai citiem;

35.6. neizmantot izglītības iestādes telpu un teritoriju kā vietu, kur veikt politiskas, reliģiskas vai citas propagandas darbības, kas var radīt konfliktus vai diskriminēt citus;

35.7. neizmantot izglītības iestādes telpu un teritoriju kā vietu, kur veikt azartspēles vai citas nelikumīgas darbības;

IZM Reģ.Nr.3335803600 Meža iela 3,Rīga, Latvija, LV-1048 Tālr.67807009, victoria@riseba.lv

35.8. ievērot ugunsdrošības, civilās aizsardzības un darba aizsardzības normas;

35.9. sekot līdzī savai personiskajai mantai un neatstāt to bez uzraudzības.

Direktore

A. Dubinska

5. pielikums
Profesionālās vidusskolas "Victoria" 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 "Izglītojamo drošības noteikumi"

Par drošību izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, programmu direktoriem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes administrācijas un pedagogou norādījumus.
4. Pirms katra pasākuma atbildīgais pedagogs pārliecinās par telpu un tehniskā nodrošinājuma piemērotību, atbilstību ekspluatācijas un drošības prasībām, kā arī saskaņo ar izglītības iestādes administrācijas pasākuma plānu. Plānā norāda pasākuma norises laiku, vietu, aptuveno dalībnieku skaitu un veicamos drošības pasākumus.
5. Izglītības iestādes administrācija pasākuma rīkošanu, ja nepieciešams, saskaņo ar vietējo pašvaldību un informē pašvaldības vai Valsts policiju par pasākuma norises laiku un vietu.
6. Par pasākuma drošību un organizāciju atbild izglītības iestādes direktore, administrācija un attiecīgi norīkotā persona noteiktā pasākuma veikšanai (turpmāk – atbildīgā persona par pasākuma norisi):
  - 6.1.izglītības iestādes kultūras pasākumos – vadītāja vietnieks;
  - 6.2.sporta pasākumos – sporta skolotājs vai pasākuma organizators;
  - 6.3.kursa pasākumos – programmas direktori;
  - 6.4.interešu izglītības nodarbību pasākumos – interešu izglītības nodarbību pedagozi.
7. Atbildīgās personas par pasākuma norisi pienākumi:
  - 7.1. pirms pasākuma pārbaudīt telpu un tehniskā nodrošinājuma piemērotību attiecīgajam pasākumam un atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
  - 7.2. pasākuma laikā atrasties telpā un sekot, lai tiktu ievēroti ugunsdrošības noteikumi, kā arī citi drošības nosacījumi;
  - 7.3. sekot, lai netiktu lietoti gaismas efekti, kuros izmantotas veselībai kaitīgas vielas;

7.4. sekot, lai telpas netiktu pārblīvētas ar apmeklētājiem, nēmot vērā normatīvajos aktos noteikto platību uz vienu cilvēku;

7.5. sekot, lai pasākuma apgaismošanai izmantotu tikai slēgtos elektrības vadus ar standarta savienojumiem;

7.6. nodrošināt minimāli nepieciešamo pedagogu skaitu pasākumā;

7.7. nepieciešamības gadījumā organizēt pasākuma dalībnieku evakuāciju, veikt operatīvā dienesta izsaukšanu, izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību, kā arī pildīt citus dežurējošā administratora norādījumus;

7.8. ja masu pasākums tiek rīkots ārpus izglītības iestādes teritorijas, atbildīgā persona to saskaņo ar vietējo pašvaldību.

8. Masu pasākumu organizēšana:

8.1. masu pasākumi notiek ar izglītības iestādes direktores atļauju, atbildīgajai personai saskaņojot vietu, laiku: un aptuveno dalībnieku skaitu;

8.2. masu pasākumu laikā izglītojamie ievēro vispārpieņemtās uzvedības un pieklājības normas;

8.3. izglītības iestādes telpās aizliegts smēķēt, lietot alkoholiskos dzērienus un citas apreibinošās vielas, uzturēties alkohola reibumā;

8.4. masu pasākumu laikā mācību auditorijās uzturēties atļauts ar administrācijas, programmas direktoru, vai attiecīgā pedagoga atļauju;

8.5. ekstremālās situācijās (ugunsgrēks, plūdi, spridzināšanas draudi u.c.) vai nestandarta situācijās pasākuma laikā dalībnieki rīkojās pēc atbildīgās personas norādījumiem un ievērojot izglītības iestādes drošības noteikumos par rīcību šādās situācijās noteikto.

Direktore

A. Dubinska

6. pielikums
Profesionālās vidusskolas “Victoria” 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 “Izglītojamo drošības noteikumi”

Par drošību attālināto mācību laikā

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai attālināto mācību laikā.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, programmas direktoriem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes administrācijas norādījumus.
4. Attālināto mācību procesā izglītības iestādes izglītojamie un izglītojamo vecāki ievēro izglītības iestādes iekšējos normatīvajos aktos jau noteiktos drošības un kārtības noteikumus, tostarp iekšējā normatīvajā aktā par attālināto mācību organizēšanas kārtību.
5. Izglītojamais ievēro šādus ergonomiskas sēdēšanas nosacījumus:
  - 5.1. sēdēšanai izmanto visu krēsla sēdvirsmu;
  - 5.2. mugura ir atbalstīta pret atzveltni visā tās garumā, lai mugurkauls ieņemtu fizioloģiski pareizu pozu;
  - 5.3. kājas stabili novietotas ar pēdām uz grīdas (var izmantot kāju paliktni, ja tāds ir);
  - 5.4. ceļu locītavas un pēdas atrodas 90 grādu leņķī;
  - 5.5. sēžot uz krēsla, sēdvirasma nedrīkst sniegties līdz pašai paceles bedrei, lai netiktu traucēta asinsrite kājās;
  - 5.6. elkoņi atbalstīti uz krēslu roku balstiemi;
  - 5.7. datora monitors novietots acu līmenī;
  - 5.8. strādājot pie galda, sēž tam pēc iespējas tuvu, lai saglabātu pareizu sēdēšanas pozu;
  - 5.9. uz darba galda paredz vietu, kur atbalstīt plaukstas un apakšdelmus;
  - 5.10. tastatūru novietot atbilstoši izglītojamā elkoņa līmenim (roka elkoņa locītavā ir saliekta 90 grādu leņķī);
  - 5.11. plecu josla nedrīkst būt pacelta uz augšu.
6. Ievērot atpūtas pauzes mācību darba laikā. Pēc mācību stundas, ik pēc 40 minūtēm veikt 5 - 10 minūšu garu atpūtas pauzi, kuras laikā pieceļas kājās, izstiepjas, veic nelielus izkustēšanās vingrinājumus. Atpūtas pauzes laikā vēdināt telpu.

7. Veikt atslodzes vingrojumus ķermenim pēc ilglaicīga mācību darba pie datora, piemēram:

7.1. saāķēt kopā abas plaukstas un ar plaukstu iekšējo virsmu stiepties uz priekšu;

7.2. saāķēt kopā abas plaukstas un ar plaukstu iekšējo virsmu stiepties uz augšu;

7.3. ar vienu plaukstu apņemt otras rokas elkonī, pacelt abas rokas virs galvas un stiepties uz vienu pusī, pēc tam uz otru pusī;

7.4. tuvināt abus plecus ausīm, pēc tam tos maksimāli turēt nolaistus uz leju;

7.5. salikt abas rokas aiz muguras un pieliekt galvu uz vienu pusī, lai jūtama stiepšanas sajūta, pēc tam to darīt uz otru pusī.

8. Acīm veikt vingrinājumus, lai sabalansētu acu muskuļu darbību.

9. Datora vai viedierīces apgaismojumu nosaka pēc telpas vai vides apgaismojuma, kurā ierīce tiek lietota. Tumšākā telpā izvēlas zemāka spilgtuma ekrāna apgaismojumu, bet gaišā telpā ekrāna apgaismojumu palielina. Pielāgojot ekrāna spilgtumu, mazināt piepūli acīm.

10. Novērst ekrānā atspīduma rašanos. Izvairīties no ekrāna novietošanas pret logu vai citiem ekrāniem, piemēram, televizoru, lai izvairītos no redzes sasprindzinājuma.

11. Ievērot attālumu līdz ekrānam. Sēdekļa atzveltni novietot izstieptas rokas attālumā no monitora ekrāna. Ieteicamais acu līmenis ir 7 – 10 cm no ekrāna augšējās malas. Vēlamais attālums no acīm līdz ekrānam ir 45 – 75 cm.

Direktore

A. Dubinska

7. pielikums
Profesionālās vidusskolas “Victoria” 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 “Izglītojamo drošības noteikumi”

**Par rīcību situācijās, kuras iepriekš nevar paredzēt (piemēram, ja izcēlies
ugunsgrēks, telpās jūtama gāzes smaka, plūdi, izteikti spridzināšanas draudi)**

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai un rīcībai ārkārtējās situācijās, kuras iepriekš nevar paredzēt. Ārkārtējā situācija ir gadījumi, kad pastāv briesmas dzīvībai, veselībai, drošībai, apkārtējai videi vai īpašumam, piemēram: ugunsgrēks; jūtama gāzes smaka; atrasta kīmiska viela, atrasts aizdomīgs priekšmets; izglītības iestādei izteikti spridzināšanas draudi, saņemts aizdomīgs pasta sūtījumi vai citi gadījumi, kas var liecināt par sprādzienbīstamību un ugunsgrēka rašanos izglītības iestādē.

2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, programmas direktoriem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.

3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes administrācijas norādījumus.

4. Praktiskās nodarbības rīcībai ugunsgrēka gadījumā veic ne retāk kā reizi gadā, piedaloties visiem izglītojamajiem un darbiniekiem.

5. Izglītojamo likumisko pārstāvju (turpmāk – vecāki) un citu izglītības iestādei nepiederošo personu uzturēšanos izglītības iestādē nosaka iekšējie noteikumi par kārtību, kādā izglītojamo vecāki un citas personas uzturas izglītības iestādē.

6. Kārtības noteikumu ievērošanai izglītības iestādes direktore ar rīkojumu nosaka atbildīgās personas.

7. Izglītības iestāde regulāri veic telpas un piekritīgās teritorijas preventīvu apsekošanu, pievēršot uzmanību aizdomīgām aktivitātēm (piemēram, personu aktivitātēm pie izglītības iestādes ēkām un piekritīgajai teritorijai) un bez uzraudzības atstātiem saiņiem, somām vai citiem aizdomīgiem priekšmetiem.

8. Ja saņemtas ziņas par sprāgstvielām telpās un vai spridzināšanas draudi, veikt šādas darbības:

8.1. nekavējoši ziņot policijai par spridzināšanas draudiem, ka arī precīzi atreferēt saņemto ziņu. Ja saņemts e-pasts, to nepieciešams pārsūtīt uz Valsts policijas norādītu e-pastu, iepriekš sazinoties pa tālr. 110 vai 112. Ja ziņa par spridzināšanas draudiem saņemta telefoniski, nepieciešams precīzi fiksēt visu pausto informāciju un telefona numuru, no kura veikts telefona zvans. Klātienē izteiku spridzināšanas draudu gadījumā fiksē gan izteikto ziņu saturu, gan draudu izteicēja vizuālo identitāti un citus saistītos apstākļus;

8.2. ja atrasts aizdomīgs priekšmets vai sainis, to neaiztikt. Sazināties ar Valsts policiju pa tālr. 110 vai 112.

8.3. pēc informācijas nodošanas rīkojas saskaņā ar Valsts policijas darbinieka sniegtajām norādēm.

9. Darbinieks nekavējoties ziņo izglītības iestādes direktorei par ugunsdrošību vai arī citai administrācijas personai, lai visaptveroši reaģētu uz jau radošos vai iespējamo ārkārtējo situāciju. Izglītojamais (savu spēju robežās) ziņo jebkuram skolas darbiniekam. Citas personas ziņo administrācijai vai citam darbiniekam, kas atrodas izglītības iestādē.

10. Izglītības iestādes direktore, atbildīgā persona par ugunsdrošību, vietnieks saimniecības jautājumos vai *jebkurš cits darbinieks (ja neseko atbildīgo darbinieku rīcība)* veic šādas darbības ugunsgrēka draudu gadījumā:

10.1. mutiski norīko par visu evakuācijas durvju atvēršanu (atver administrācijas darbinieks vai cits darbinieks);

10.2. pārliecinās, vai ir iedarbināta ugunsgrēka izziņošanas sistēma un ir uzsākta cilvēku evakuācija. Administrācija pēc informācijas par ārkārtas situācijas saņemšanas ieslēdz evakuācijas signalizāciju par evakuāciju no izglītības iestādes telpām;

10.3. organizē evakuāciju pa *centrālo izeju*;

10.4. ziņo Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam (turpmāk - VUGD), zvanot uz tālruņa numuru 112 (ņemt vērā, ka telefona klausuli pirmais noliek VUGD dispečers);

10.5. dod rīkojumu elektriķim atvienot elektroenerģiju;

10.6. ugunsgrēka gadījumā ar administrācijas palīdzību noskaidro tā izcelšanās vietu un uzsāk ugunsgrēka dzēšanu ar tuvumā esošo ugunsdzēsības aparātu;

10.7. ja nepieciešams, izsauc uz ugunsgrēka vietu medicīnas vai citus avārijas dienestus;

10.8.sagaida VUGD dienesta apakšvienības, informē VUGD darbiniekus par esošo situāciju un palīdz atrast visīsāko ceļu līdz ugunsgrēka izcelšanās vietai un ūdens ņemšanas vietām;

10.9.noskaidro, vai ir veikta visu izglītojamo un darbinieku evakuācija, par cilvēku atrašanās vietām informē VUGD darbiniekus;

10.10. pēc iepriekš minēto darbību veikšanas, dodas uz *Drošu pulcēšanās vietu* un savāc informāciju par evakuēto skaitu.

11. Ja ugunsgrēks izcēlies mācību stundas laikā:

11.1. pedagoji atgādina izglītojamajiem paņemt līdzī mobilo telefonu, aizver logus un mierīgi organizē evakuāciju saskaņā ar katrā auditorijā esošajām evakuācijas norādēm. Gadījumā, ja evakuācijas ejas vai izejas ir piedūmotas, tad dodas uz tuvāko drošo evakuācijas izeju;

11.2. dadas uz pulcēšanās vietu, kas izvietota drošā attālumā (ne tuvāk par 30 metriem) no negadījuma vietas: izglītības iestādes pagalmā (pulcēšanās vieta

apzīmēta ar drošības zīmi „*Droša pulcēšanās vieta*”:

11.3. pedagogi veic izglītojamo uzskaņu un nekavējoties informē izglītības iestādes direktori par evakuēto personu skaitu (apkopo datus par izglītojamiem, kas ieradušies uz nodarbībām, un evakuēto skaitu).

12. Ja ugunsgrēks izcēlies mācību stundu pārtraukumā:

12.1. pedagogi, novēršot panikas izcelšanos, organizē izglītojamo evakuāciju uz tuvāko drošo evakuācijas izeju;

12.2. dadas uz pulcēšanās vietu saskaņā ar 11.2.apakšpunkta norādījumiem;

12.3. seko administrācijas vai palīdzības dienestu norādījumiem.

13. Ja ugunsgrēks izcēlies ārpus mācību laika (pasākumi, sapulces, utt.):

13.1. apmeklētāji un citi ēkas lietotāji mierīgi, bez panikas dadas uz centrālo evakuācijas izeju (*1. izeja*);

13.2. ja evakuācija pa centrālo evakuācijas izeju nav iespējama, tad administrācijas darbinieks organizē evakuāciju pa tuvāko drošo evakuācijas izeju;

13.3. izvietojas drošā attālumā no negadījuma vietas;

13.4. gaida turpmākos palīdzības dienestu vai atbildīgo darbinieku norādījumus.

14. Lai nodrošinātu pilnīgu izglītojamo un darbinieku (kā arī citu personu) evakuāciju, atbildīgā persona veic izglītības iestādes telpu apsekošanu un ziņo direktorei (vai citai atbildīgajai personali) par apsekošanas rezultātiem un nodrošina, lai cilvēki bez attiecīga rīkojuma neatgriežas telpās.

15. Materiālo vērtību evakuāciju organizē tikai pēc tam, kad evakuēti cilvēki no bīstamās zonas.

16. Ja ugunsgrēka laikā nav iespējams izķļūt no telpas, veic šādas darbības:

16.1. noblīvē telpas durvis, lai mazinātu dūmu iekļūšanu telpā;

16.2. izvietojas pie logiem, pēc iespējas zemāk, nedaudz atverot logus, lai nodrošinātu gaisa pieplūdi elpošanai, bet neradītu papildu caurvēju;

16.3. paziņo par savu atrašanās vietu un gaida palīdzību no ārpuses.

Direktore

A. Dubinska

8. pielikums
Profesionālās vidusskolas “Victoria” 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 “Izglītojamo drošības noteikumi”

Celu satiksmes drošība

1. Noteikumi nosaka nosacījumus ceļu satiksmes drošībai.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, programmu direktoriem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
4. Izglītojamie un pavadošie darbinieki uz ceļa pārvietojas pa ietvi, gājēju ceļu vai gājēju un velosipēdu ceļu vai ceļa nomali. Ārpus apdzīvotām vietām gājēji, kuri iet pa brauktuves malu vai ceļa nomali, pārvietojas pretim transportlīdzekļa braukšanas virzienam. Velosipēdisti pārvietojas pa brauktuves malu vai ceļa nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā.
5. Izglītojamie piedalās ceļu satiksmē diennakts gaišajā laikā pa ietvēm, gājēju ceļiem vai gājēju un velosipēdu ceļiem. Ja šo ceļu nav, tad pārvietojas pa ceļa nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā kolonnā ne vairāk par diviem izglītojamiem rindā. Kolonas priekšā un aizmugurē tās kreisajā pusē atrodas pieaugušais, kurš pavada grupu, turot sarkanus karodziņus.
6. Gājēji šķērso brauktuvi pa gājēju pārejām (pazemes vai virszemes). Ja šādu pāreju nav, krustojumos pa ietvju vai ceļa nomaļu iedomāto turpinājumu. Ja redzamības zonā gājēju pārejas vai krustojuma nav, brauktuvi atļauts šķērsot taisnā leņķī attiecībā pret brauktuves malu vietās, kur ceļš labi pārredzams uz abām pusēm.
7. Vietās, kur ceļu satiksme tiek regulēta, gājēji ievēro satiksmes regulētāja norādes vai gājēju luksofora signālu. Ja regulētāja vai luksofora nav, tad ievēro transportlīdzekļu satiksmes regulēšanas luksofora signālu.
8. Citos gadījumos gājēji iziet uz brauktuves tikai pēc tam, kad ir novērtējuši attālumu līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, kā arī novērtējuši to braukšanas ātrumu un pārliecinājušies, ka brauktuves šķērsošana nav bīstama un ka netiks traucēta transportlīdzekļu satiksme.
9. Gājēji uz brauktuves nedrīkst kavēties vai bez vajadzības apstāties. Gājēji, kuri nav paguvuši šķērsot brauktuvi, apstājas uz drošības salas ceļu satiksmes normatīvo aktu izpratnē. Ja tādas nav, gājējs apstājas vietā, kur transporta plūsmas sadalās pretējos virzienos.

10. Gājēji drīkst turpināt šķērsot brauktuvī tikai pēc tam, kad ir pārliecinājušies, ka tas nav bīstami.

11. Gājējiem aizliegts šķērsot brauktuvī ārpus gājēju pārejas, ja ceļam ir sadalošā josla, vai vietās, kur uzstādīti nožogojumi gājējiem vai ceļu nožogojumi.

12. Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis, gājēji nešķērso brauktuvī, dodot ceļu operatīvajam transportlīdzeklim.

13. Gaidīt autobusu, trolejbusu, tramvaju atļauts uz iekāpšanas laukumiem. Ja tādu nav, tad transportlīdzeklī gaida uz ietves vai ceļa nomales.

14. Tramvaja pieturās, kur nav iekāpšanas laukumu, uz brauktuvēs drīkst uziņt, lai iekāptu tramvajā. Tas atļauts tikai tad, kad tramvajs pilnīgi apstājies, obligāti pārliecinoties, vai netuvojās kāds transportlīdzeklis. Pēc izkāpšanas no tramvaja gājēji atbrīvo brauktuvī.

15. Pasažieriem atļauts iekāpt transportlīdzeklī un izkāpt no tā pēc tam, kad transportlīdzeklis pilnīgi apstājies. No tā izkāpj no ietves vai ceļa nomales puses. Ja iekāpt bezsliežu transportlīdzeklī vai izkāpt no tā nav iespējams no ietves vai ceļa nomales puses, to dara no brauktuvēs puses, ievērojot piesardzību un neradot traucējumus citu transportlīdzekļu braukšanai.

16. Pasažieri, kuru sēdvietas aprīkotas ar drošības jostām, braukšanas laikā piesprādzējas.

17. Braukt ar velosipēdu pa brauktuvī vai ceļa malu atļauts personām, kas nav jaunākas par 12 gadiem. Velosipēda tehniskais stāvoklis atbilst drošas braukšanas prasībām.

18. Velosipēdists pa ceļu brauc vienā rindā iespējami tuvāk brauktuvēs malai. Velosipēdists var braukt arī pa ceļa nomali un gājēju ietvi, netraucējot gājējiem.

19. Velosipēdistam aizliegts:

19.1. braukt, neturot stūri;

19.2. braukt, turoties pie cita transportlīdzekļa;

19.3. pārvadāt kravu, kas traucē vadīšanu vai apdraud citus ceļa satiksmes dalībniekus;

19.4. vest ar velosipēdu pasažierus, izņemot izglītojamos vecumā līdz septiņiem gadiem, ja ir iekārtoti papildu sēdekļi un droši kāpšļi kāju atbalstam;

19.5. braukt pretēji drošas braukšanas prasībām, apdraudot sevi un citus ceļu satiksmes dalībniekus.

Direktore

A. Dubinska

9. pielikums
Profesionālās vidusskolas “Victoria” 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 “Izglītojamo drošības noteikumi”

Drošība uz ūdens un ledus

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka nosacījumus drošībai uz ūdens un ledus, lai novērstu izglītojamā dzīvībai un veselībai bīstamu situāciju rašanos upju, ezeru un ūdenskrātuvi tuvumā jebkurā gadalaikā.

2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, programmu direktoriem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.

3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.

II. Drošība uz ūdens

4. Atrodoties pie ūdens, jebkurā gadalaikā ievērot piesardzību un nepārvērtēt savus spēkus. Noslīkšanas risks iespējams gan vasarā, atpūšoties pie ūdenskrātuves, gan ziemā un pavasarī, ielūstot ledū.

5. Izvēlēties pašvaldības apstiprinātās peldvietas. Ja tādas nav, izvēlēties peldvietu ar lēzenu krastu, vēlams ar cietu pamatu. Upēs izvēlēties vietu, kur ir vismazākā straume, tuvumā nav atvaru vai citu bīstamu vietu.

6. Nepeldēties vienam. Ja uz ūdens radīsies problēmas, svarīgi, lai būtu cilvēki, kas spētu ekstremālā situācijā palīdzēt.

7. Nepeldēties stiprā vējā, naktī vai negaisa laikā.

8. Ja notikusi pārkaršana saulē, ūdenī iet lēnām, lai nebūtu strauja ķermeņa temperatūras maiņa, kas var izraisīt muskuļu krampjus vai sirdsdarbības un asinsrites traucējumus.

9. Vizinoties ar laivu, kuteri vai citu peldlīdzekli, uzvilkt glābšanas vesti.

10. Uzmanīties no vilņiem, kas var nogāzt no kājām. Vilkmes straume peldētāju var ienest dziļāk jūrā.

11. Ja izglītojamais ieklūst straumē, saglabāt mieru, peldēt pa straumi uz priekšu, cenšoties nokļūt tuvāk krastam.

12. Ūdenī neizsaukt maldinošus izteikumus par slīkšanu vai glābšanu, ja tas nav nepieciešams.

13. Aizliegts lēkt ūdenī no tramplīna, laipas, tilta vai krasta.

14. Aizliegts peldēt aiz bojām, kas ierobežo peldvietu.

15. Peldēties ūdens tilpnēs, kur tas ir aizliegts.

16. Palīdzības sniegšanu slīcējam sniedz persona, kura apguvusi peldēšanas tehniku un zina paņēmienus, kā satvert cietušo un izvilkt viņu krastā. Vienlaicīgi parūpējieties par savu drošību, izmantojot kādu peldlīdzekli (piem. bumbu, piepūšamās rotaļlietas vai tml.).

17. Slīcējam var sniegt palīdzību no krasta, pametot virvi vai kādu peldošu priekšmetu, kas palīdzētu noturēties virs ūdens.

18. Nelaimes gadījumā nekavējoties izsaukt glābējus pa tālruni 112, pēc iespējas precīzāk norādot nelaimes vietas koordinātes un piebraukšanas iespējas. Sagaidīt glābējus un norādīt cietušā atrašanās vietu.

III. Drošība uz ledus

19. Lielākā bīstamība darbībām uz ledus ir ziemas sākumā, kad ledus kārta vēl nav izveidojusies pietiekami bieza, un pavasarī, kad ledus klūst trausls.

20. Lai varētu droši slidot, spēlēt hokeju vai darīt ko citu uz ledus, nepieciešams vismaz 25 cm biezs ledus.

21. Ūdenstilpnes neaizsalst vietās, kur ūdenskrātuvēs ietek siltaks rūpnieciski izmantots ūdens, upju grīvās un sašaurinājumos, kuñošanas ceļos, zem tiltiem, zvejnieku izcirsto āliņgu vietās.

22. Ledus izturību mazina arī iesalušas niedres, krūmi vai citi priekšmeti.

23. Lai palīdzētu ledū ielūzušajam cilvēkam, viņam tuvojas rāpus vai guļus, netuvojoties līdz pašai ielūzuma vietai.

24. Ledū ielūzušajam apmēram no 2- 5 metru attāluma pamet auklu, sasietu apģērba gabalu, garu koku vai kādu citu priekšmetu.

25. Ja glābēji vairāki, ievēro, ka viens no otra atrodas 2-3 m attālumā.

26. Izvelkot cietušo uz ledus, tāpat rāpus virzās prom no bīstamās vietas līdz krastam. Pats glābējs nedrīkst aizmirst par iespējamām briesmām ielūzt ledū.

27. Ja pamanāt, ka cilvēki ir aizgājuši pārāk tālu no krasta un var rasties problēmas atgriezties atpakaļ, kā arī ja cilvēks ir ielūzis ledū nekavējoties zvanīt glābšanas dienestam pa tālruni 112. Centieties pēc iespējas precīzāk norādīt negadījuma vietu, un tuvākos piebraukšanas ceļus. Sagaidīt glābējus un norādīt cietušā atrašanās vietu.

Direktore

A. Dubinska

10. pielikums
Profesionālās vidusskolas “Victoria” 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 “Izglītojamo drošības noteikumi”

Noteikumi par personas higiēnu un mācību darba higiēnu

I. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka nosacījumus personas higiēnai un mācību darba higiēnai.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, programmu direktoriem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
4. Personas higiēna ietver roku higiēnas ievērošanu, personīgās higiēnas ievērošanu, respiratorās etiķetes ievērošanu.

II. Roku higiēnas ievērošana

5. Roku higiēnas ievērošanā būtiski ir mazgāt rokas, kad tas ir nepieciešams, sevišķi šādos gadījumos:
  - 5.1. pēc tualetes apmeklēšanas;
  - 5.2. pēc deguna šņaukšanas, klepošanas vai šķaudīšanas;
  - 5.3. pēc pieskaršanās dzīvniekiem, dzīvnieku barošanas vai to atkritumu savākšanas;
  - 5.4. pēc uzkopšanas darbiem un pieskaršanās atkritumiem;
  - 5.5. pēc sabiedrisko vietu apmeklēšanas;
  - 5.6. ierodoties izglītības iestādē vai mājās;
  - 5.7. pirms ēšanas un dzeršanas vai ēdienu pasniegšanas;
  - 5.8. pirms zāļu lietošanas, rīcības ar kontaktlēcām;
  - 5.9. kad rokas ir acīmredzami netīras;
  - 5.10. ja konkrētā situācijā rodas šaubas par roku tīrību.
6. Lai pareizi mazgātu rokas, veikt šādas darbības:
  - 6.1. pirms roku mazgāšanas pārliecināties, vai pie roku mazgātnes ir visi nepieciešamie piederumi roku mazgāšanai;
  - 6.2. saslapina rokas un apakšdelnas zem tekošas ūdens strūklas;

6.3. pārklāj rokas ar ziepēm (ieteicams izmantot šķidrās ziepes no slēgta trauka, jo uz cieto ziepju virsmām un ziepju traukos var saglabāties dažādi mikroorganismi no iepriekšējiem lietotājiem);

6.4. ziepes rokās saputo;

6.5. vismaz 15 sekundes ieziņē visas roku virsmas, jo katra mazgāšanas līdzekļa efektivitāte ir atkarīga no tā iedarbības laika;

6.6. ieziņētas plaukstas berž no visām pusēm, pirkstu starpas, pirkstu galus pretējās rokas delnās, abu plaukstu virspusi, abus īkšķus pretējās rokas delnās, kā arī iztīra nagus. Šajā laikā rokas netur zem ūdens strūklas;

6.7. vismaz 10 sekundes rokas skalo zem tekošas ūdens strūklas;

6.8. roku mazgāšanas laikā izvairās no ūdens šķakstīšanās vai pieskaršanās izlietnei;

6.9. rokas nosusina ar tīru dvieli. Ārpus dzīvesvietas ieteicams izmantot vienreizlietojamos papīra dvielus. Koplietojamie auduma dvieli nav ieteicami.

6.10. ar roku regulējamu ūdens krānu (maisītāju) aizgriež ar papīra dvielu palīdzību. Uz ūdens krāna rokturiem var atrasties infekcijas slimību izraisītāji, jo tiem pieskaras arī pirms roku mazgāšanas;

6.11. papīra dvieli met atkritumu tvertnē, nepieskaroties papīrgrozam ar rokām.

7. Ja nav pieejams aprīkojums roku mazgāšanai, ir pārtraukta ūdens padeve vai nav pieejams dzeramā ūdens kritērijiem atbilstošs ūdens, roku dezinfekciju var veikt bez mazgāšanas, lietojot ātras iedarbības roku dezinfekcijas līdzekli. Roku dezinfekciju bez mazgāšanas vēlama tikai tad, ja rokas nav īpaši netīras.

III. Personīgas higiēnas ievērošana

8. Viens no personiskās higiēnas pamatelementiem ir ādas kopšana un matu kopšana. Ķermenī mazgā 4 vai 5 reizes nedēļā, mainot arī veļu. Siltākā laika periodā ķermenī mazgā biežāk.

9. Sevišķi rūpēties par roku tīrību. Roku āda izdala īpašas vielas, kas spēj iznīcināt uz tās nonākušos mikroorganismus. Jo tīrāka ir roku āda, jo spēcīgāka ir šo bakteriēdu iedarbība; piem., uz tīrām rokām nonākušo baktēriju skaits 10 minūtēs samazinās par 15 procentiem , bet uz netīrām rokām 20 minūšu laikā - par 5 procentiem.

10. Līdz pat 95 procentiem kopējā baktēriju skaita uzkrājas zem nagiem, tāpēc svarīga ir pareiza nagu kopšana.

11. Mutes dobuma un zobu kopšana ne tikai palīdz saglabāt zobus, bet arī novērš dažu orgānu (sirds, locītavu, nieru u.c.) slimības.

12. Regulāri tīrīt apģērbu un apavus, kopt dzīvojamo platību, kurā uzturas.

13. Matus mazgāt regulāri, sakopt. Ir nepieciešams izmantot higiēnas kopšanas individuālos līdzekļus (ķemme, vienreizējās lietošanas salvetes).

14. Svarīgs personiskās higiēnas elements ir norūdīšanās un fiziskās kultūras pasākumi - rīta vingrošana, fizikultūras pauzes mācību darba laikā, kuras atjauno darbaspējas un palielina arī ražīgumu, fiziskās kultūras pasākumi atpūtas stundās pēc mācībām, piem., sporta nodarbības, pastaigas u.c.

15. Veselību un garīgo darbaspēju saglabāšanos sekmē racionāls un regulārs dienas režīms. Katra regulāra un noteiktā laikā izpildīta darbība klūst par nosacījuma kairinātāju nākamajai darbībai, tāpēc atsevišķu nodarbību veids noteiktās stundās, kā arī regulāra mācību un atpūtas mijā taupa organismu spēkus, palielina darbaspējas un labvēlīgi ietekmē veselību.

16. Dienas režīmā paredz rīta un vakara higiēnu, vingrošanu, izglītības darbu un interešu izglītību, mājas darbu, atpūtu.

17. Viens no pilnīgākiem un organismam nepieciešamākiem atpūtas veidiem ir miegs. Lai miegs būtu pilnvērtīgs, tas ir regulāras, nepārtraukts, dziļš, pietiekami ilgs, gulot higiēniskos apstākļos. Vēlams, lai gaisa temperatūra guļamistabā ir 15-22 grādi. Vasarā ieteicams gulēt pie atvērta loga, bet ziemā vismaz pie atvērta vēdlodziņa, ja to atļauj meteoroloģiskie apstākļi.

IV. Respiratorās etiketes ievērošana

18. Klepojot un šķaudot, aizklāt degunu un muti ar vienreizlietojamo salveti, pēc lietošanas izmantoto salveti izmest un nomazgāt rokas ar ziepēm un ūdeni. Ja nav pieejamas salvetes, šķaudot vai klepojot, cik iespējams, aizklāt muti un degunu nevis ar plaukstu, bet ar saliekas rokas elkoņa locītavas iekšējo virsmu.

19. Izvairieties pieskarties mutei, acīm, degunam ar nemazgātām rokām.

20. Regulāri un rūpīgi mazgāt rokas ar ziepēm un ūdeni, lai izvairītos no vīrusa pārnešanas ar rokām uz savu seju vai citiem cilvēkiem.

21. Gadījumiem, kad ūdens nav pieejams, roku tīrišanai izmantot spiritu saturošus dezinfekcijas līdzekļus vai speciālās mitrās salvetes.

22. Īpaši pievērst uzmanību roku mazgāšanai pirms ēšanas vai dzeršanas, pēc tualetes apmeklēšanas, pirms un pēc darba ar viedierīcēm.

23. Censties izvairīties no kontakta ar personām, kurām ir gripai līdzīgi simptomi vai uzturieties vairāk nekā 1 m attālumā.

24. Slimniekam neapmeklēt izglītības iestādi, palikt mājās un sazināties ar savu ģimenes ārstu.

25. Ja ir aizdomas par saslimšanu ar Covid 19 infekcijas slimību, nekavējoties sazināties ar savu ģimenes ārstu.

V. Mācību darba higiēna

26. Ievērot tīrību un kārtību telpā un mācību vietā, kā arī personīgās higiēnas prasības.

27. Mācību stundās izglītojamā apģērbam un matu sakārtojums ir kārtīgs, lai tas netraucētu mācību uzdevumu veikšanu un neradītu risku veselībai.

Direktore

A. Dubinska

11. pielikums
Profesionālās vidusskolas “Victoria” 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 “Izglītojamo drošības noteikumi”

Noteikumi par drošību, veicot praktiskos darbus

1. Noteikumi nosaka nosacījumus izglītojamo drošībai, veicot praktiskos darbus.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, programmu direktoriem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
4. Izglītojamie iepazīstas ar paaugstināta riska apstākļiem, kas var izraisīt nelaimes gadījumu.
5. Dizaina studijā / radošā darbnīcā strādājot ar asiem priekšmetiem vai darba rīkiem, sporta stundās sportojot, kā arī citās situācijās, var iegūt dažādus savainojumus. Bioloģijas stundā, ja tā notiek brīvā dabā, var iegūt kukaiņu vai dzīvnieku kostas brūces.
6. Visbiežāk rodas asiņojošas brūces. Tādos gadījumos svarīgi laikus aprūpēt asiņošanu (vērsties pie izglītības iestādes administrācijas), apstrādāt brūci, pasargājot to no netīrumu iekļūšanas un inficēšanās. Rīkojas saskaņā ar noteikumiem par pirmās palīdzības sniegšanu.
7. Veicot praktiskos darbus, acīs, ausīs, degunā un elpceļos var iekļūt svešķermenī, nekavējoties vērsties pie skolotāja.
8. Auditorijā nodarbības notiek atbilstoši izglītības iestādes stundu sarakstam.
9. Izglītojamie auditorijā ienāk laicīgi, ieņem savu vietu un sagatavojas mācību stundai.
10. Izglītojamie ievēro tīrību un kārtību auditorijā.
11. Nodarbību laikā visi izglītojamie atrodas nodarbību telpā, rīkojas atbilstoši pedagoga norādījumiem.
12. Praktiskās darbības dizaina studijā / radošā darbnīcā uzsākamas pēc pedagoga norādes.
13. Bez pedagoga atlaujas aizliegts iejet nodarbību telpā, aiztikt auditorijā esošās mantas, iekārtas, ierīces, utt.
14. Auditorijā aizliegts ēst, garšot vielas un aiztikt pētāmos objektus.
15. Ja nodarbības laikā saplīst trauki, tās saslauka un savāc. Par notikušo ziņo pedagogam.
16. Izglītojamie izpilda tikai pedagoga norādītos darbus.

17. Ievērot piesardzību, darbu veikt rūpīgi.

18. Ar radošā studijā pieejamiem instrumentiem un ierīcēm rīkoties uzmanīgi un ievērot to lietošanas noteikumus.

19. Pirms katra praktiskā darba atkārtoti iepazīties ar radošās studijas instrumentu un ierīču lietošanas noteikumiem.

20. Traumas gadījumā par notikušo steidzami ziņot pedagogam.

21. Ja nodarbību laikā uz ādas, acīs vai apģērba nokļūst vielas, skalot ar tekošu ūdeni un ziņot pedagogam.

22. Āra nodarbībās izglītojamo pulcēšanās vietu nodarbību sākumam izglītības iestādes telpās norāda pedagogs.

23. Izglītojamie katras āra nodarbības sākumā tiek atkārtoti informēti par satiksmes noteikumu un āra nodarbības norises drošības noteikumu ievērošanu.

24. Izglītojamie saņem mutisku vai rakstisku mācību darba uzdevumu.

25. Nodarbību laikā izglītojamie pilda tikai darba lapā norādītos uzdevumus.

26. Izglītojamie āra nodarbības laikā bez pedagoga atļaujas nedrīkst atstāt nodarbību vietu.

27. Izglītojamais nodarbības laikā nedrīkst pieskarties mirušiem dzīvniekiem un kontaktēties ar suņiem un kaķiem.

28. Nodarbību beigās, ja uzdevumi tika veikti dažādos laukumos, izglītojamie satiekas nodarbības sākumā pedagoga norādītajā laikā un vietā.

29. Ja āra nodarbība ir izglītības iestādes teritorijā, pirmās palīdzības sniegšanai piesaista izglītības iestādes apmācītu personu pirmās palīdzības sniegšanā.

30. Ja āra nodarbība ir ārpus izglītības iestādes teritorijas, pedagogam ir līdz pirmās palīdzības aptieciņa.

31. Par izglītojamā darba pārtraukšanu auditorijā vienpersoniski ir tiesīgs izlemt pedagogs.

Direktore

A. Dubinska

12. pielikums
Profesionālās vidusskolas “Victoria” 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 “Izglītojamo drošības noteikumi”

Drošības noteikumi izglītības iestādes organizētajos pasākumos, tostarp ekskursijās un pārgājienos

1. Noteikumi nosaka nosacījumus izglītojamo drošībai, izglītības iestādes organizētajos pasākumos.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, programmu direktoriem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
4. Pirms došanās izglītības iestādes organizētā pasākumā, tostarp ekskursijā vai pārgājienā, atbildīgais pedagogs rīkojas un izpilda noteiktas organizatoriskās prasības atbilstoši normatīvajiem aktiem par izglītojamo drošību.
5. Dodoties pastaigā, ekskursijā vai pārgājienā izglītojamie ir sezonai un laika apstākļiem atbilstošā apgērbā.
6. Ja izglītojamo aizvešanai uz ekskursiju vai pārgājienu vietām izmanto sabiedrisko transportu, iekāpšana transportlīdzeklī notiek pa grupām pedagoga pavadībā. Pirmie transportlīdzeklī kāpj izglītojamie un pēc tam – persona, kura viņus pavada (ja nepieciešama pavadošā persona saskaņā ar normatīvajiem aktiem par izglītojamo drošību). Tādā pašā kārtībā notiek izglītojamo izkāpšana no transportlīdzekļa.
7. Pirms došanās ekskursijā vai pārgājienā atbildīgā persona iepazīstina izglītojamos ar dabas aizsardzības kārtību un informē izglītojamos par indīgiem augiem un rāpuļiem, kurus iespējams sastapt ekskursijas vai pārgājiena laikā.
8. Bīstamas situācijas gadījumā atbildīgā persona pārtrauc ekskursiju vai pārgājienu un informē par to izglītības iestādes administrāciju.
9. Ekskursijas vai pārgājiena laikā atbildīgā persona nodrošina nepieciešamo drošības noteikumu ievērošanu.
10. Sastopoties ar sprāgstvielām vai citām bīstamām vielām, izglītojamais nekavējoties par to ziņo atbildīgajai personai un ievēro šādus piesardzības pasākumus:
  - 10.1. nekustināt no vietas, celt, mest vai sist pa bīstamo objektu;
  - 10.2. aizliegts izjaukt, nest uz mājām, likt ugunī vai ūdenī bīstamo objektu;

10.3. distancēties pašam un atturēt no pieklūšanas objektam citus izglītojamos.

11. Ja noticis nelaimes gadījums, atbildīgā persona:

11.1. cietušajam sniedz pirmo palīdzību;

11.2. ja nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību vai organizē cietušā nogādāšanu ārstniecības iestādē;

11.3. par nelaimes gadījumu nekavējoties informē izglītības iestādes direktori vai administrāciju un cietušā vecākus.

Direktore

A. Dubinska

13. pielikums
Profesionālās vidusskolas “Victoria” 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 “Izglītojamo drošības noteikumi”

Drošības noteikumi sporta sacensībās un nodarbībās

1. Noteikumi nosaka nosacījumus izglītojamo drošībai sporta sacensībās un nodarbībās.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, programmu direktoriem iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
3. Izglītojamā pienākums ir ievērot šos noteikumus un izglītības iestādes darbinieku norādījumus.
4. Sporta sacensības un nodarbības (izņemot sporta veidus apvidū) rīko sporta zālē vai sporta nodarbībām pielāgotās vietās (piemēram, stadions), kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.
5. Sporta sacensības un nodarbības rīko tikai tādos laika apstākļos, kas neapdraud izglītojamā veselību un drošību.
6. Sporta sacensībās ir klātesoša sertificēta ārstniecības persona vai ar direktorem rīkojumu nozīmēta persona pirmās palīdzības sniegšanai.
7. Atbildīgais pedagogs ne vēlāk kā trīs dienas pirms sporta sacensībām informē dalībnieku vecākus par sacensību veidu, laiku, vietu, pārvietošanās iespējām un saziņas iespējām.
8. Pirms piedalīšanās sporta sacensībās atbildīgais pedagogs iesniedz izglītības iestādes direktoram rakstisku informāciju, kurā norādīts sacensību veids, laiks, vieta, pārvietošanās iespējas, izglītojamo saraksts, saziņas iespējas ar vecākiem, kā arī datums, kad izglītojamie iepazīstināti ar drošības noteikumiem.
9. Sporta sacensībās, treniņos un stundās izglītojamie piedalās atbilstošā sporta apģērbā un apavos.
10. Sporta sacensībās, treniņos un stundās izglītojamie ievēro sporta pedagoga komandas un norādījumus.
11. Pirms sporta sacensībām, treniņiem un stundām sporta pedagogs pārbauda, vai izmantojamais inventārs ir darba kārtībā un vai tas nav bojāts.
12. Uz sporta stundu atnākušie izglītojamie ģērbtuvēs drīkst ienākt tikai tad, kad tajās vairs nav iepriekšējās stundas dalībnieku.
13. Sporta zālē drīkst atrasties tikai tie izglītojamie, kuriem ir treniņš vai sporta

stunda.

14. Izglītojamie, kuri saskaņā ar ārsta zīmi ir atbrīvoti no stundas veselības stāvokļa dēļ, atrodas sporta zālē maiņas apavos un pilda pedagoga norādījumus.

15. Sporta stundas laikā noņem pulksteņus, kēdītes, gredzenus un citas rotaslietas, nelieto košķajamo gumiju.

16. Sporta stundas laikā izglītojamie koncentrē uzmanību veicamajiem uzdevumiem un pilda pedagoga norādījumus.

17. Uz vingrošanas rīkiem un paklājiem drīkst nodarboties tikai sporta pedagoga uzraudzībā, aizliegts pildīt citus vingrinājumus.

18. Sporta laukumā, skrienot pa kopējo celiņu, nedrīkst citiem aizšķērsot ceļu, īsajās distancēs skrien tikai pa savu celiņu, pēc finiša ātrums tiek samazināts pakāpeniski.

19. Pirms tāllēkšanas smiltis atbrīvo no liekiem priekšmetiem, nedrīkst uzsākt lēcienu pirms iepriekšējais lēcējs nav atstājis bedri.

20. Augstlēkšanas laikā nedrīkst atrasties latīnas krišanas zonā.

21. Metot bumbiņu, šķēpu un citus rīkus izglītojamais pārliecinās, vai sektorā neviens neatrodas, rīkus met tikai pēc pedagoga atlaujas. Pēc izmestajiem rīkiem drīkst iet tikai pēc pedagoga atlaujas, nepagriežot muguru izmešanas zonai.

22. Ārkārtas situācijas gadījumā, saskaņā ar evakuācijas plānu, nekavējoties pamest sporta zāli un izsaukt glābšanas dienestu, zvanot par tālr.112.

Direktore

A. Dubinska

14. pielikums
Profesionālās vidusskolas “Victoria” 31.08.2023
iekšējiem noteikumiem
Nr. 23/9-1.3/7 “Izglītojamo drošības noteikumi”

PIRMĀ PALĪDZĪBA ARODA NEGADĪJUMOS

Prasmei sniegt pirmo palīdzību vajadzētu būt katra cilvēka interesēs. Cilvēka dzīvības glābšanai dažkārt vajag pavisam nedaudz elementāru zināšanu un rīcības. Diemžēl izšķirošos brīžos nereti to pietrūkst, un katru gadu netiek izglābti pat vairāki desmiti cietušo.

Pirmā palīdzība — palīdzība, ko cietušajiem (saslimušajiem) dzīvībai vai veselībai kritiskā stāvoklī savu zināšanu un iespēju apjomā sniedz personas ar kvalifikāciju medicīnā vai bez tās neatkarīgi no sagatavotības un ekipējuma.

Neatliekamā medicīniskā palīdzība — palīdzība, ko cietušajiem (saslimušajiem) dzīvībai vai veselībai bīstamā kritiskā stāvoklī sniedz šādiem gadījumiem īpaši sagatavotas (apmācītas, ekipētas) personas ar atbilstošu kvalifikāciju medicīnā, kurām saskaņā ar šo kvalifikāciju ir juridiska atbildība par savu darbību vai bezdarbību un tās sekām

Rīcība negadījuma vietā

Izvērtē paša un cietušā drošību! Glābjot citus, nekļūsti par glābjamo!

- Nekādā gadījumā nepieskarieties cietušajam, ja viņš atrodas zem elektriskās strāvas sprieguma, jo riskējat pats gūt elektrotraumu.
- Briesmu avota novēšana- noslēdz gāzi, nodzēs liesmu, atslēdz elektrību, uzstādi brīdinājuma zīmes.
- Darīt visu iespējamo cietušā dzīvības glābšanai notikuma vietā- asiņošanas apturēšana, elpināšana, masāža.
- Zvani pats, vai liec lai zvana kāds cits, kamēr sniedz palīdzību, neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam- 113, vai 112 (centrālais palīdzības dienests). Rīkoties mierīgi, precīzi nosauc: negadījuma vietu, kas noticis, cik cietušo. Nepārtrauc sarunu, pirms to nav izdarījis dispečers, atbildi uz uzdotajiem papildus jautājumiem.
- Atgriezies pie cietušā un turpini sniegt palīdzību, līdz NMP dienesta ierašanās brīdim.
- Ja cietušie ir vairāki, vispirms jāpalīdz tam, kura stāvoklis ir vissmagākais.

ATCERIETIES! Ne vienmēr tas, kurš kliedz visskaļāk, ir arī visnopietnāk ievainots.

Savlaicīga NMP dienesta izsaukšana ir tikpat svarīga kā pirmās palīdzības sniegšana.

ATCERATIES!

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu jāizsauc ikreiz, kad Jums rodas pat mazākās aizdomas, ka cietušā stāvoklis ir smags un viņam nepieciešama ārsta palīdzība:

- elpošanas grūtības;
- sirds mazspēja;
- stipra asiņošana;
- bezsamaņa;
- plašs apdegums (lielāks par cilvēka plaukstas izmēriem);
- iespējams kaulu lūzums;
- šoks;
- saindēšanās.

Pasākumu secība ABC

Pasākumi jāsāk pirmo 3 minūšu laikā, lai izvairītos no neatgriezeniska galvas smadzeņu bojājuma.

Pārbaudi cietušā samanu: saudzīgi papurini cietušo aiz pleciem un skaļi uzrunā cietušo.

Centies noskaidrot, kas noticis ar cietušo un sniedz nepieciešamo palīdzību:

A- aero-gaiss; gaisa caurplūsmas, elpceļu atbrīvošana

B- breathing- elpošana; tās nodrošināšana

C- circulation- cirkulācija; asinsrites nodrošināšana

Nekavējoties jāaptur stipra asiņošana.

Pirms cietušo pārvietot, lauztie kauli jāpadara nekustīgi, ja ir mugurkaula bojājums, cietušo kustināt nedrīkst.

Ja cietušais reaģē/atbild, tātad ir pie samanas:

- atstāj cietušo tādā pašā pozā, kā atradi;
- sniedz nepieciešamo palīdzību;
- ja nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību;
- regulāri atkārtoti pārbaudi cietušā samanu.

Ja cietušais nereāģē/neatbild, tad uzskati, ka viņš zaudējis samanu.

- Sauc palīgā citus, liec tiem izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību.
- Novieto cietušo uz muguras, uz cieta pamata.
- Atbrīvo elpceļus atgāzot galvu un izceļot apakšzokli.

Vispirms izņemiet no cietušā mutes jebkuru priekšmetu, kas to aizsprosto, bet pēc tam atbrīvojiet elpcēlus: ar vienas rokas vidējo pirkstu un rādītājpirkstu paceliet zodu, bet otru roku uzlieciet uz cietušā pieres un atlieciet galvu atpakaļ.

- Pārbaudi un izvērtē elpošanu redzot, dzirdot un jūtot ne ilgāk kā 10 sekundes.

Ja cietušais neelpo vai elpo ļoti reti - atrodi masāžas vietu uz krūšu kurvja, uzsāc sirds masāžu, izdari 30 masāžas, masāžas temps 100 reizes minūtē; masāžas dzīlums 4 – 5 cm.

Sirds masāža ir ritmiska spiediena radīšana uz krūšu apakšējo daļu. Uzspiežot krūšu kaulam, asinis no sirds tiek izspiestas ārā, bet spiešanu beidzot, sirds no jauna piepildās ar asinīm - rodas mākslīgā asinsrite.

Cietušā galvai jābūt atliektai atpakaļ, zodam paceltam, mutei vaļā. Ar vienas rokas rādītājpirkstu un īkšķi aizspiediet cietušā nāsis (šāds stāvoklis jāsaglabā visu elpošanas laiku).

Dzīli ieelpojiet, plati atveriet cietušā muti, veic 2 elpināšanas „no mute – mutē”, bet neaizmirsti par savu drošību un izsargāšanos no infekcijas slimībām. Lieto elpināšanai paredzētu mutes masku vai Ambu elpināšanas maisu, ja tas pieejams. Aizdomu gadījumā elpināšanu var neveikt!

Veic pārmainus sirds masāžu un elpināšanu attiecībā 30 : 2.

ATCERATIES! Nekādā gadījumā sirds masāžu nedrīkst izdarīt cilvēkam, kura sirds darbojas, jo tā viegli var izjaukt sirdsdarbības ritmu!

ATCERATIES! Gaisu Jūs varat iepūst arī cietušā degunā. Tādā gadījumā ar īkšķi aizspiediet cietušā muti un ar lūpām cieši aptveriet viņa degunu. Pēc tam rīkojaties tāpat, kā elpinot no mutes mutē. Ja nevari vai negribi izdarīt elpināšanu, veic tikai sirds masāžu.

Ja pirms elpināšanas mēģinājums bijis neveiksmīgs, tad pirms nākošās elpināšanas:

- paskaties cietušā mutē un izņem visus redzamos svešķermeņus;
- pārbaudi vai cietušā galva ir atgāzta un apakšžoklis izcelts.

Atdzīvināšanas pasākumus pārtrauc, ja tev šķiet, ka cietušais sācis elpot vai trūkst spēku!

Ja ir vairāki glābēji, tad tie var mainīties patērējot maiņai pēc iespējas mazāku laiku, katrs veic atdzīvināšanas pasākumus 1 – 2 minūtes.

ATDZĪVINĀŠANAS PASĀKUMU ABC

Nereagē un neelpo normāli

Sauc pēc palīdzības un zvana medicīniskajai
palīdzībai

Novieto cietušo uz muguras, uz cieta pamata

Atbrīvo elpceļus atgāžot galvu un izceļot
apakšzokli

Pārbaudi un izvērtē elpošanu un sirds pulsu

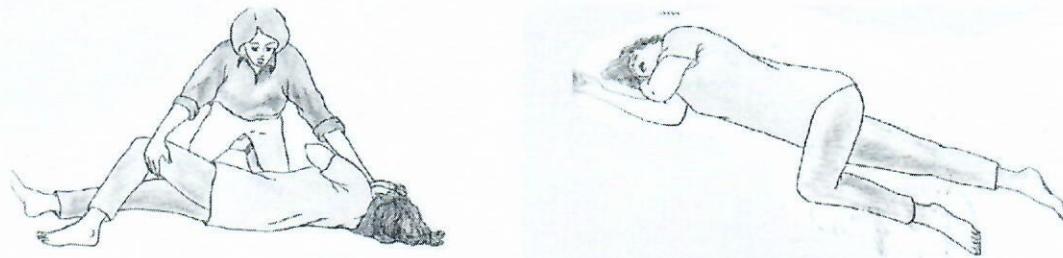
Ja cietušais neelpo vai elpo ļoti reti –
atrodi masāžas vietu uz krūšu kurvja

Veic 30 krūšu kurvja masāžas

Veic 2 elpināšanas

Turpini masēt un elpināt attiecībā 30 : 2

IEVĒROJIET! Ja pulss ir sataustāms, nekavējoties pārtrauciet sirds masāžu! Turpiniet elpināt no mutes mutē tik ilgi, kamēr cietušais sāk elpot pats. Tad atdzīvināšanu pārtrauciet un novietojiet cietušo stabilā sānu guļā

ATCERIES! Lai nesaslimtu ar slimībām, ar ko iespējams inficēties pat neliela asins kontakta gadījumā (hapatīts B, hepatīts C, HIV/AIDS, u.c.), darbībām ar asinīm vai kaut nelielām brūcēm izmanto cimdus (ne auduma!) vai asins necaurlaidīgu materiālu (piem., polietilēna maisiņu)!

Direktore

A. Dubinska